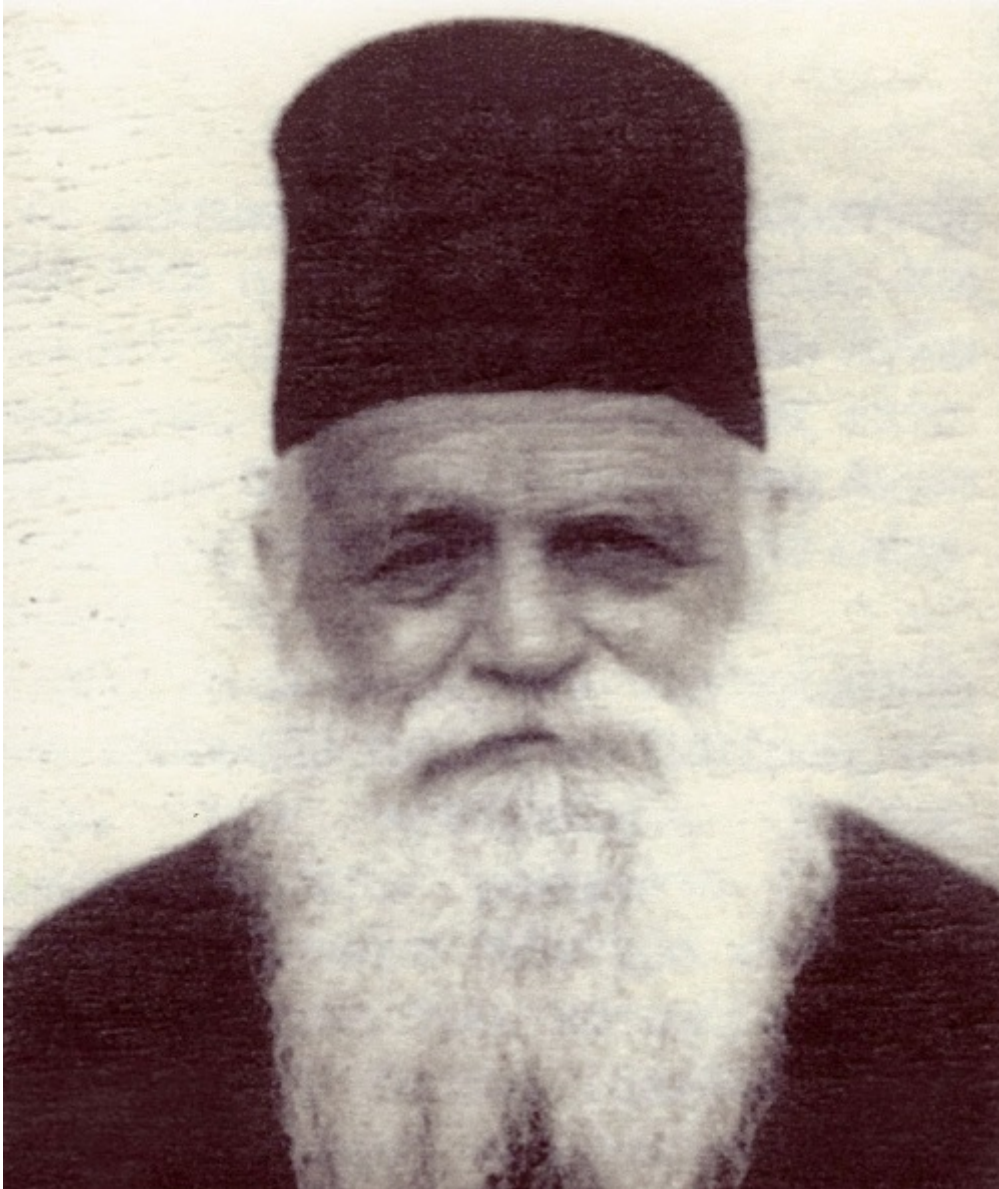

Φιλάρετος Κωνσταμονίτης, ο όσιος του Θεού (Γέροντας Πορφύριος, Καθηγούμενος Ι.Μ. Τιμίου Προδρόμου (Σκήτη Βεροίας))

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

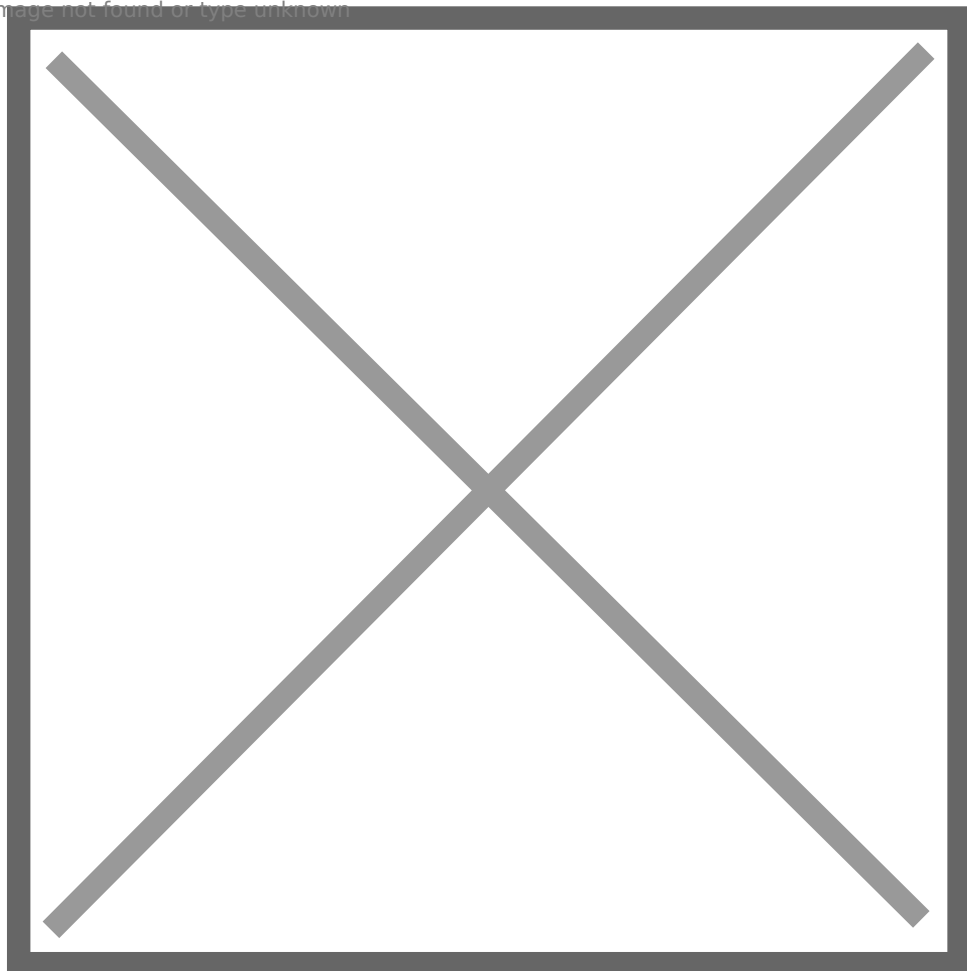
Τα δύο συνεχόμενα έτη, 2012 και 2013, είναι για ένα άξιο τέκνο της Ημαθίας επετειακά. Αναφερόμαστε στον όσιο Γέροντα Φιλάρετο τον Κωνσταμονίτη, που γεννήθηκε στο χωριό που τότε ονομαζόταν Τσόρνοβο, τη σημερινή Φυτειά, το κεφαλοχώρι αυτό του Βερμίου.

Το 1912, στις 26 Οκτωβρίου, την ημέρα του Μυροβλύτη πολιούχου της

Συμβασιλεύουσας Θεσσαλονίκης, και ενώ η πόλη πανηγύριζε την απελευθέρωσή της από τον Οθωμανικό ζυγό, από τον αρχιστράτηγο και ελευθερωτή Κωνσταντίνο, διάδοχο τότε του βασιλικού θρόνου της φιλτάτης Πατρίδας μας Ελλάδας, ο εικοσάχρονος περίπου Αντώνιος Μάστορας, που μόλις είχε επιστρέψει από την Αμερική με πλοίο στο λιμάνι της Θεσσαλονίκης, αναχωρούσε για το Περιβόλι της Παναγίας. Με το ίδιο καράβι επέστρεφαν στην Πατρίδα Ελλάδα και άλλοι συνομήλικοι. Εκείνοι θα γύριζαν στην οικογενειακή θαλπωρή, αλλά ο Αντώνης από καιρό το σχεδίαζε και τώρα έβαζε σε εφαρμογή να φύγει στο Άγιον Όρος και να γίνει Μοναχός.

Πού έμαθε ο Αντώνης για τον Ιερό Άθωνα και τί τον έκανε να αναχωρήσει για εκεί ποτέ δεν θα το μάθουμε. Ποτέ ο ίδιος δεν το φανέρωσε. Ήταν κάποιο όραμα, μήπως ήταν εμφάνιση της Θεοτόκου, γνώρισε κάποιον αγιορείτη Γέροντα; Μόνο εκείνος το ήξερε. Ποτέ δεν αναφέρθηκε σε αυτό.

Image not found or type unknown

Πηγή: Αγιορείτικη Φωτοθήκη

Μεταφορικό μέσο για το Άγιον Όρος μέχρι την Αρναία της Χαλκιδικής δεν ξέρουμε. Από εκεί και πέρα στοίχισε ένα χαλκιδιώτη αγωγιάτη, φόρτωσαν τη

βαλίτσα του στο υποζύγιο, και ξεκίνησαν ένα ταξίδι, που για τον Αντώνη δεν θα είχε γυρισμό.

Ήταν 26 Οκτωβρίου 1912, όταν ο Αντώνης εγκατέλειπε την επίγεια Πατρίδα, για τον επίγειο Παράδεισο, το Περιβόλι της Παναγίας.

Στις 28 Ιανουαρίου / 10 Φεβρουάριου 1963 ο Αρχιμανδρίτης Φιλάρετος αναχώρησε για την αιώνια πατρίδα, τον ουρανό.

Στα 51 αυτά έτη επίγειας βιωτής, ένας ακόμα άγιος ανδρώθηκε στο Άγιον Όρος.

Κατά το έτος 1890, στο χωριό του Βερμίου Τσόρνοβο, ο Γεώργιος Μάστορας και η Αικατερίνη Στεργίου έφεραν στον κόσμο ένα παιδί που έλαβε το όνομα Αντώνιος κατά το άγιο βάπτισμα.

Στην ηλικία των 22 ετών, ο Αντώνης, με εντολή του Μεγαλομάρτυρα στρατηλάτη της Συμβασιλεύουσας, του Μυροβλύτη Αγίου Δημητρίου, εγγράφεται ως δόκιμος στο Μοναστήρι του Αγίου Στεφάνου, στο Άγιον Όρος του Άθωνος.

Το Μοναστήρι του Κωνσταμονίτου τα χρόνια εκείνα, δεν μπορούμε να πούμε ότι περνούσε και την καλύτερη πνευματική του περίοδο. Οι αγιορείτες πατέρες, με τον χαρακτηριστικό ευφυή και εκφραστικότατο τρόπο τους, απέδιδαν την κατάστασή του με φράσεις που δανείζονταν από τους κατ' ήχον αναβαθμούς του κυριακάτικου όρθρου. «Τί γίνεται στου Κωνσταμονίτου;» ρωτούσε ο ένας, για να απαντήσει ο άλλος «επί οίκον Δαβίδ φόβος μέγας» ή, σε άλλη περίπτωση, «επί οίκον Δαβίδ τα φοβερά τελεσιουργείται».

Ήταν οι εποχές δύσκολες. Τα Μοναστήρια τα κουμάνταραν οι Προϊστάμενοι - ισόβιοι Ηγουμενοσύμβουλοι- ενώ οι Ηγούμενοι περιορίζονταν σε ελάχιστα λειτουργικά καθήκοντα, «για το μπαστούνι», όπως χαρακτηριστικά έλεγαν στο Άγιον Όρος. Ακόμα και για την εξομολόγηση των Μοναχών, καλούσαν εξωτερικούς πνευματικούς-εξομολόγους, ασκητές από τις αγιορειτικές Σκήτες, εγνωσμένης και γνωστής παναγιορειτικά πνευματικότητας. Όλη η διοίκηση, αλλά και το ταμείο, βρισκόταν στα χέρια του πιο ισχυρού Προϊσταμένου, ο οποίος μπορούσε να αλλάξει τον Ηγούμενο όποτε ήθελε, αν δεν υπήκουε! Νόμος στο Μοναστήρι ήταν το δικό του θέλημα. Παράδοξη για τα μοναστικά δεδομένα και τραγική για Μοναχό κατάσταση! Ο Μοναχός, που οφείλει να υπακούει στον Γέροντα και Ηγούμενό του, να διατάζει και να έχει αυτός τον πρώτο λόγο.

Αυτό γινόταν και στην Ιερά Μονή Κωνσταμονίτου.

Όμως εκείνες οι εποχές ανέδειξαν αγίους Ηγούμενους, όπως τον Γέροντα Ιερώνυμο στη Σιμωνόπετρα, τον Αρχιμανδρίτη Αθανάσιο στη Μονή Γρηγορίου, τον Ηγούμενο

Κοδράτο στη Μονή Καρακάλλου. Και φυσικά της αγίας μνήμης Γέροντα Φιλάρετο.

Ο Ηγούμενος στα αγιορειτικά Μοναστήρια, έχει το πρώτο στασίδι στο Καθολικό, δίπλα ακριβώς στον δεσποτικό θρόνο. Εκεί ήταν και η θέση του πατρός Φιλαρέτου. Και στις επίσημες ημέρες, εορτές και πανηγύρεις και Κυριακές, ο Ηγούμενος ενδύεται τον επίσημο, πορφυρό συνήθως ή μέλανα, μανδύα του και ανεβαίνει στον θρόνο του. Στου Κωνσταμονίτου όμως, ο παπα-Φιλάρετος ποτέ δεν φόρεσε τον ηγουμενικό μανδύα, παρά μόνον την ημέρα που ενθρονίστηκε από την Ιερά Κοινότητα στον θρόνο του Αγίου Στεφάνου. Και για «στασίδι του» είχε επιλέξει μία γωνία μέσα στο Ιερό Βήμα, πίσω από την τεμπλαία Εικόνα της Θεοτόκου. Λειτουργούσε απλά, σαν Ιερομόναχος, κάθε ημέρα, όλα τα χρόνια της επίγειας ιερωσύνης του. Και όταν δεν είχε εκφωνήσεις, στεκόταν όρθιος στην ίδια πάντα θέση. Ρωτήσαμε στο Μοναστήρι του και ζητήσαμε να δούμε τον ηγουμενικό μανδύα του Ηγουμένου Φιλαρέτου, αλλά στο Κωνσταμονίτου δεν υπήρχε καν μανδύας. Όταν τον χρειαζόταν, δανειζόταν από τη Μονή Ξενοφώντος, μέχρι τελευταία.

Ο πατήρ Φιλάρετος ήταν μικρού αναστήματος, με στρογγυλό πρόσωπο, πυκνή γενειοφυΐα, δασέα φρύδια, φωτεινά μάτια. Πράος, γλυκός, ταπεινός, άκακος, προσηνής, ολιγόλογος. Πέρασε σαν δόκιμος από το διακόνημα του μαγείρου σε Μετόχι της Μονής, και ως Μοναχός, από το «διακόνημα των αρχαρίων», το βαρύ διακόνημα του εκκλησιαστικού, μέχρι που έλαβε την Ιερωσύνη, και τελικά το ισόβιο διακόνημα του Ηγουμένου.

Ως Ηγούμενο, τον εύρισκαν οι προσκυνητές στην αυλή του Μοναστηριού, και δεν μπορούσαν να καταλάβουν ότι αυτός ο απλούτσικος και ατημέλητος Μοναχός ήταν ο Ηγούμενος της Μονής. Όμως, κάποια στιγμή, σε φώναζε κοντά του και σου φανέρωνε πράγματα που τα είχες καλά κρυμμένα μέσα στο βάθος της ψυχής σου. Και τα έλεγε με τέτοια αφοπλιστική αθωότητα, που δεν μπορούσε κανείς να τον αμφισβητήσει.

Οι εκκλησιαστικές λειτουργικές συνάξεις, οι Ακολουθίες στον ιερό Άθωνα, προαναγγέλλονται με την κρούση του ταλάντου τρεις φορές, και της καμπάνας δύο. Καμπάνα, τάλαντο-τάλαντο-τάλαντο, καμπάνα. Ο παπα-Φιλάρετος από την πρώτη καμπάνα κατέβαινε στο Καθολικό, την κεντρική Εκκλησία της Μονής, και περίμενε. Όμως αυτό σκανδάλιζε τον εντεταλμένο Μοναχό, τον εκκλησιαστικό, ο οποίος ήθελε μόνος του μέσα στην Εκκλησία και απερίσπαστος από την παρουσία άλλων προσώπων, να ανάψει τα καντήλια και γενικά να ετοιμάσει τον Ναό για την επόμενη Ακολουθία. Δεν ήταν σπάνιο, σε μερικές περιπτώσεις όταν πλέον ήταν ο πατήρ Φιλάρετος μεγάλης ηλικίας, να ξυπνάει νωρίτερα και να ζητάει από τον

εκκλησιαστικό να σημάνει και να ανοίξει την Εκκλησία, γιατί πέρασε... η ώρα...

Οι επίσημοι της εποχής εκφράζονταν με τα πλέον επαινετικά σχόλια για τον όσιο εκείνον άνθρωπο του Θεού. Ήταν καθιερωμένη η αντίληψη ότι γερο-Φιλάρετος, ο Ηγούμενος της Κωνσταμονίτου, ήταν στην εποχή του ο αγιώτερος Ηγούμενος στο Άγιον Όρος, όπως είχε καταθέσει την μαρτυρία του ο Σωτήριος Σχοινάς, μεγαλοεκδότης από τον Βόλο, που εξέδιδε εκείνα τα χρόνια το εξαιρετικό περιοδικό «Αγιορειτική Βιβλιοθήκη».

Τα χρόνια κύλησαν. Το έτος 1963 θεωρήθηκε από τον τότε Οικουμενικό Πατριάρχη Αθηναγόρα τον μεγαλοπρεπέστατο, ως επετειακό έτος για τον ιερό Άθωνα. Συμπληρώνονταν χίλια χρόνια από την ίδρυση, από τον Όσιο Αθανάσιο και τον Αυτοκράτορα Νικηφόρο Φωκά της Μεγίστης Λαύρας.

Το έτος αυτό ήταν και το τελευταίο της επίγειας ζωής του οσίου Φιλαρέτου. Στις 28 Ιανουαρίου (Φεβρουάριου 10) το 1963, ο Κύριος κάλεσε κοντά του τον πατέρα Φιλάρετο.

Στην αγιορειτική Μονή του Κωνσταμονίτου, συχνοί είναι οι προσκυνητές μέχρι σήμερα που βρίσκουν την τιμία κάρα του αγίου Γέροντος στο κοιμητήριο της Μονής και την ασπάζονται με πολλή ευλάβεια. Και εμείς την προσκυνήσαμε και, με την ευλογία του γέροντος Αγάθωνος, πριν πολλά χρόνια, ελάβαμε λίγο λειψανάκι από τα κροταφικά οστέα. Από αυτά, ο μακαρίτης παπα-Ευθύμιος, εφημέριος της πατρίδας του Γέροντος, της Φυτείας, έβαλε σε ασημένια λειψανοθήκη το τεμάχιο που, με την ευλογία του σεπτού Ποιμενάρχη μας, του δώσαμε. Και το προσκυνούσε σε κάθε ιερή Ακολουθία, εκεί στον ενοριακό ναό του χωριού του.

Δεν είναι λίγοι και αυτοί που επικαλούνται και ζητούν τη βοήθεια του οσίου πατρός, και μάλιστα σε καιρό πειρασμού.

Εφέτος, λοιπόν, έκλεισαν εκατό χρόνια από την αποταγή του Αντωνίου Μάστορα και πενήντα από την κοίμηση του ιδίου, του μακαριστού και οσίου Γέροντος Φιλαρέτου Κωνσταμονίτου.

Μακάρι να μας συντροφεύει η πατρική του ευχή και προσευχή.

(Πηγή: Σύγχρονες Οσιακές Μορφές, Έκδοσις Ιεράς Μητροπόλεως Βεροίας, Ναούσης και Καμπανίας, 2017, σ. 368-372)